

EXPERIENȚE UNICE

LEBRIS

We know
books

Roma este centrul lumii catolice, în inima căreia se află orașul **Vatican** (traseul 8). Cel mai mic stat independent din lume găzduiește bazilica Sf. Petru, Muzeele Vaticanului și, desigur, pe Papă.

Vechiul cartier al clasei muncitoare, **Trastevere**, „de partea cealaltă a Tibrului” (traseele 9 și 10), este astăzi un cartier la modă plin de butikuri, restaurante și baruri de vinuri.

Nu veți avea voie să vă bălăciți în **Fontana di Trevi**, așa cum a făcut-o Anita Ekberg în filmul *La Dolce Vita* al lui Fellini, însă alăturați-vă mulțimilor și aruncați o monedă în acest reper flamboiant (traseul 5).

Colosseumul a fost și rămâne un reper turistic impresionant, un simbol al Romei. Alegeți traseul 2 și plimbați-vă prin arena imensă, unde vă puteți imagina 55 000 de spectatori care cer sânge de gladiator.

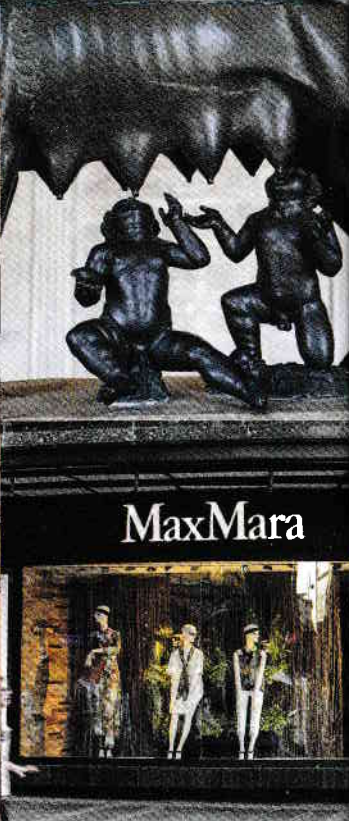
Faceți cumpărături în cartierul **Tridente** (traseul 5). După ce ați colindat magazinele de pe Via del Corso și butikurile de pe Via dei Condotti, odihniți-vă pe Treptele Spaniole, unul dintre cele mai animate locuri din oraș.

LINGHEA

2026

DESCOPERĂ
ROMA

CUPRINS

Introducere

Trasee ideale pentru.....	4
Descoperă Roma.....	8
Mâncare și băutură.....	14
Cumpărături.....	16
Elemente culturale și viața de noapte.....	18
Muzee.....	20
Repere istorice.....	22

Trasee ideale

1. Colina Capitolină și Forumul Roman.....	26
2. Colosseumul.....	32
3. De la Piazza Navona la Campo De' Fiori.....	38
4. De la Ara Pacis la Panteon.....	44
5. Treptele Spaniole, Tridente și Fontana di Trevi.....	48
6. Quirinale, Barberini și Via Veneto.....	52
7. De la Villa Borghese la Piazza del Popolo.....	56
8. Vaticanul.....	60
9. De la Castelul Sant'Angelo la Gianicolo.....	66
10. Cartierul Evreiesc și Trastevere.....	70
11. Aventino și Testaccio.....	74
12. San Giovanni și Esquilino.....	78
13. Băile lui Dioclețian și Monti.....	82
14. Via Appia.....	86
15. Vilele din Tivoli.....	90
16. Castelli Romani.....	94
17. Ostia Antica.....	97

Sfaturi de călătorie

Cazarea.....	102
Restaurante.....	110
Viața de noapte.....	118
Informații de la A la Z.....	120
Ghid de conversație.....	130
Carti și filme.....	134
Despre ghid.....	136
Index.....	137

Artă religioasă

Admirați mozaicurile bisericii Santa Maria in Trastevere (traseul 10), eleganța bisericii Santa Maria Maggiore (traseul 12), sau operele de artă în stil renascentist din biserica Santa Maria del Popolo (traseul 7).

Trasee ideale pentru...

Copii

Îndreptați-vă spre parcul Villa Borghese (traseul 7), unde copiii pot face o plimbare cu barca în Giardino del Lago, precum și spre teatrul de păpuși și grădina zoologică. Muzeul Copiilor Explora este grozav (pagina 21)

Cafenele

Savurați o cafea la Antico Caffè Greco (traseul 5). Pentru priveliști deosebite, vizitați Casina Valadier din Grădinile Pincio (traseul 7). Pentru a privi mulțimile de turiști, încercați una dintre numeroasele cafenele din cartierul Trastevere (traseul 10).

Pasionații de arte frumoase

O colecție extraordinară de artă și sculptură antică poate fi găsită la Muzeele Capitoline (traseul 1). Nu ratați Muzeele Vaticanului, în special tavanul Capelei Sixtine pictat de Michelangelo (traseul 8).

Mâncare și băutură

În Ghetoul Evreiesc (traseul 10) găsiți preparate romane. Pentru un picnic, mergeți în piața Campo de' Fiori (traseul 3), sau la Volpetti, un magazin de mezeluri foarte bun (traseul 11). Castelli Romani sunt o încântare culinară (traseul 16).

Pasionații de istorie

Explorați inima Romei Antice (traseul 1) și Colosseumul (traseul 2), sau mergeți mai departe la ruinele bine păstrate din Ostia Antica (traseul 17) și mormintele antice de la Via Appia (traseul 14).

Roma cea romantică

Faceți o plimbare printre portocalii din Parco Savello (traseul 11), bucurați-vă de priveliștea de pe terasa Grădinilor Pincio (traseul 7), mergeți cu barca de-a lungul Tibrului, sau îndreptați-vă spre Villa d'Este din Tivoli (traseul 15).

Cumpărături

Cea mai opulentă stradă de cumpărături din Roma este Via dei Condotti (traseul 5), în timp ce un amestec interesant de magazine elegante și ateliere se poate găsi în cartierul Monti (traseul 13).

LBRIS

We know
books

INTRODUCERE

O introducere asupra Romei, ceea ce face acest oraș să fie special, ce nu aveți voie să ratați și ce anume să faceți acolo pe timpul șederii.

Descoperă Roma.....	8
Mâncare și băutură.....	14
Cumpărături.....	16
Elemente culturale și viața de noapte.....	18
Orașul muzeelor	20
Repere istorice.....	22

Descoperă Roma

We know books

Puține locuri impun respectul și admirația turiștilor așa cum o face capitala italiană. Combinația de stiluri arhitecturale ale orașului modern este la fel de atractivă precum monumentele antice, palatele renașcentiste și grandoa-rea Vaticanului.

De secole întregi, Roma este cunoscută sub numele de Orașul Etern. Este greu de spus dacă acesta face referire la sediul Imperiului Roman, inima Bisericii Catolice, capitala Italiei sau la vestitul loc de pelerinaj. Într-adevăr, straturile de istorie întâlnite aici par eterne, însă atracția principală a orașului rămân permanentele întâmplări dramatice.

Trecând prin *centro storico* (centrul istoric), veți fi uimiți de mărimea și grandoaarea clădirilor îngrămadite pe străzile înguste și sinuoase. Deși înconjurați de atâta istorie, romanii par să aibă o atitudine oarecum indiferentă – iar acest lucru face parte din farmecul orașului.

Arhitectură

Există o explicație pentru nonșalanța localnicilor față de arhitectura extraordinară a Romei, și anume familiaritatea. Orașul stă pe umerii strămoșilor săi: biserici medievale se ridică din ruinele caselor antice; palate renașcentiste se balansează deasupra teatrelor în aer liber de odinioară și sunt înghesuite cu apartamente din secolul XX. Forma străzilor și a piețelor evocă adesea spațiile arhitecturale precedente, în așa fel încât veți descoperi câte ceva în fiecare colț.

Plimbare sub arcadele spectaculoase ale Colosseumului

Monumentele nu sunt singurele puncte de atracție: căutați curțile umbroase cu fântâni antice, cu flori crescând între ruine din marmură, sau fațadele în stil baroc de deasupra cafenelelor moderne.

Roma antică și Roma medievală

Deși conturul orașului a fost trasat de-a lungul celor trei milenii de existență, au existat faze diferite de construcție. Mare parte din Roma antică a fost construită între sec. I î.e.n. și sec. III e.n. Multe dintre clădirile din nucleul istoric ascund ruine antice la bază. Acestea au fost adăugate la sfârșitul perioadei medievale, când resursele erau limitate.

Odată cu întoarcerea Papalității din Avignon în anii 1370, a apărut din nou dorința de a construi, tendință ce a durat până în perioada renașcentistă. După restaurarea mai multor apeducte, romanii dezvoltaseră o obsesie pentru fântâni și de a le adăuga în spațiile publice.

Perioada renașcentistă

O mare parte din comorile arhitecturale ale Romei datează din perioada Renașterii (mijlocul sec. XV–sec. XVII), când orașul reprezenta centrul cultural din

Italia. În această perioadă au fost construite numeroase palate, șosele, piețe și biserici, fiecare familie nobilă încercând să-și întrecă pe vecini în lux și măreție. Aceasta a fost perioada Barocului, perfecționată de mult apreciatul sculptor italian Gianlorenzo Bernini. Imaginea teatrală și îndrăzneță a Romei reprezintă un muzeu în aer liber plin cu fontani și fațade extraordinare.

Italia unită

Bulevardele întinse și marile clădiri finanțate de guvern au apărut abia în perioada de după unire, în anii 1870. Într-o dată, imaginea Romei a fost schimbată pentru totdeauna odată cu aflungerea digurilor de apărare pe malurile Tibrului, cu extinderea cartierelor și distrugerea ruinelor antice și a cartierelor medievale pentru a construi monumente moderne și străzi drepte. Această idee a fost reluată în timpul regimului fascist condus de Mussolini, care a dorit ca arhitectura să reprezinte nu numai idealurile sale, ci și industria.

Secolele XX și XXI

La urma celui de-Al Doilea Război Mondial, cartiere întinse au fost reconstruite folosind materiale de construcție ieftine pentru a oferi locuințe publice accesibile. Secțiuni ale Romei distruse în timpul raidurilor cu bombe au fost reconstruite, iar numeroase restaurante și magazine au fost remodelate în anii 1960 cu podele terazzo, crom și lambriuri din lemn.

Uzarea acoperite cu brânză sunt la ordinele zilei

Într-un oraș dominat de trecutul istoric și de valorile tradiționale, un grup de arhitecți ai sec. al XXI-lea au îndrăznit să își lase amprenta prin lucrările lor. Auditoriumul inovativ al lui Renzo Piano, inaugurat în 2002, a dat naștere unui val de proiecte arhitecturale ultramoderne.

Printre acestea se numără pavilionul controversat al lui Richard Meier, găzduind Ara Pacis (un altar antic roman) care a împărțit opinia publică atunci când a oferit un nou contur al peisajului urban în anul 2006. Aceasta este prima clădire modernă construită în centrul istoric de la perioada fascistă încoace – puțin prea avangardistă pentru gusturile unora. Sumele mari de bani cheltuite pe acest proiect sunt greu de justificat, spun criticii, într-un oraș dominat de mii de ruine arheologice lăsate în paragină.

Aici veți întâlni și centrul de artă contemporană al regretatei Zaha Hadid (Muzeul Național al Artelor din sec. XXI, cunoscut sub numele de MAXXI), în suburbiile din nordul orașului și completat în 2009, **Norul**, centrul de afaceri al lui Fuksas, datând din anul 2016 și **Muzeul Centrale Montemartini**, fostă centrală electrică în cartierul Ostiense, găzduind o parte din colecția de statui antice ale Muzeelor Capitoline.

Planul orașului

Roma este definită de topografia naturală. Inițial, Roma a fost întemeiată pe faimoasele Șapte Coline care se află

pe malul drept al râului Tibru. Colina Aventină, Capitolină, Celiană, Esquilina, Palatină, Quirinale și Viminale și văile dintre acestea au fost populate încă din 1000 î.e.n. Aceste zone încă formează inima centrului orașului, însă, de-a lungul secolelor, Roma s-a dezvoltat considerabil, cuprinzând dealul Pincio la nord și Colina Gianicolo de partea cealaltă a râului. *Centro storico* este o zonă relativ mică, marcată de Zidul Aurelian din sec. III. Compact și ușor de explorat pe jos, centrul istoric se întinde pe partea cealaltă a râului, cuprinzând cartierul Trastevere.

Schimbarea Romei

La începutul sec. XX, noi construcții de după Unire au dus la apariția unor cartiere precum Prati, Via Veneto, Castro Pretorio, Salario și Parioli. În urma celui de-Al Doilea Război Mondial, un mare val de populație a transformat orașul într-o întindere urbană populată de clasa de mijloc, întinzându-se spre sud de-a lungul lui Via Ostiense, iar la nord spre *grande raccordo anulare* (GRA sau șoseaua de centură). Orașul-satelit EUR, sau *Esposizione Universale di Roma*, a fost construit în perioada fascistă, în anii '30. Lucrările au fost oprite odată cu căderea lui Mussolini, iar enclava este locuită astăzi de câteva generații de romani.

Oraș-port

În timpul lunilor fierbinți de vară, Roma nu pare un oraș pe apă, deși în multe privințe este un oraș-port. Ostia,

aflat în apropiere, se află la gura luncii Tibului, pe o suprafață întinsă de plajă mediteraneană. Ostia Antica a fost portul principal al Romei antice, aducând provizii pe rău din toate părțile lumii.

Viața la Roma era concentrată în jurul malului râului și până acum un secol, localnicii mergeau cu barca pentru a pescui sau pentru a văsi de-a lungul Tibului. Atmosfera orașului s-a schimbat dramatic odată cu construirea zidurilor de apărare împotriva inundațiilor, aflate astăzi de o parte și de alta a malului.

Populație

Având în vedere faptul că Roma este capitala Italiei, populația este relativ mică. Aproximativ 2,9 milioane de locuitori trăiesc în oraș, cu un total de 4,3 milioane în zona metropolitană. În general, trotuarele sunt aglomerate, iar traficul este mereu asurzitor, fapt care denotă mai degrabă cultura italiană decât numărul actual de locuitori.

Italia este o societate bazată pe familie, însă o nouă generație de tineri romani se desprind și caută independență mai devreme în viață. Lipsa locurilor de muncă și chiriile costisitoare fac să fie imposibil pentru majoritatea romanilor să-și părăsească cuibul, iar mulți nu își permit să plece de lângă părinți decât pe la 40 de ani, sau poate chiar 50 de ani.

Politică

După un intermezzo de dreapta cu Gianni Alemanno, în iun. 2013, Orașul

Nu părăsiți Roma fără să...

Înstați apele. Parte din farmecul Romei se găsește în abundența de fontane. Primii romani au construit marele sistem de apeducte care a alimentat orașul cu apă *bună de băut*. Apa potabilă este oferită în continuare gratis comunității publice și poate fi găsită la fontanele numite *nasoni* (nasuri mari).

Experimentați superstițiile locale.

În oraș, pașii lui Audrey Hepburn din filmul *Vacanță la Roma* și băgați mâna în Fontana Bocca della Verità, sau "Gura Adevărului" la biserica Santa Maria in Cosmedin. Povestea spune că omnia minimeșilor va fi mușcată... Sau puneți o monedă în Fontana di Trevi pentru a fi siguri că vă veți întoarce în Orașul Etern. Pagina 36 și 51.

Consumați pe baza unui buget. Îndreptați-vă spre unul dintre numeroasele baruri de vinuri ale orașului pentru un pahar înainte de cină (de obicei începând cu ora 18:00) – în general barurile servesc mici gustări gratuite doar pentru prețul unei băuturi). Zecerea tradiției italiene este cunoscută sub numele de aperitivo. Pagina 15.

Măncați portocale. În timpul Imperiului Roman, plante exotice au fost importate din întreaga lume pentru a decora grădinile orașului, iar străzile erau plantate cu copaci și cu pomi

fructiferi. Pentru a împiedica furtul, un portocal special a fost creat, care producea fructe tot anul, dar care erau necomestibile. Portocalul decorativ încă se găsește în multe locuri publice din Roma. Pagina 74.

Faceți cumpărături. Romanii iubesc să colinde Via del Corso și Via dei Condotti pentru a privi vitrinele marilor case de modă. Mai multe opțiuni de cumpărături vă așteaptă în galeriile de artă și în atelierile din Trastevere și din piața de antichități Borghetto Flaminio. Pagina 16.

Vizitați „statuete vorbitoare”. La Roma, există șase „statui vorbitoare”, cunoscute drept Il Congresso degli Arguti: Marforio, Facchino, Abate Luigi, Madama Lucrezia, Babuino și Pasquino. Aceștia au format un forum anonim pentru ca localnicii să își exprime nemulțumirile legate de politică în Roma sec. XV., într-o perioadă în care cenzura papală a fost impusă cu strictețe. Localnicii au lipit versuri pe busturi și totuși critica a fost inițial direcționată înspre nedreptățile politice și corupția din Biserică, însă până la urmă au inclus satira. Pasquino este singura statuie folosită și astăzi. Pagina 41.

Fetti și a confirmat tradiția de stânga alepându-l ca primar pe chirurgul de

Heghanță italiană

transplanturi Ignazio Marino. Marino a transformat Via dei Fori Imperiali în

Paznic, Palazzo del Quirinale

Alessandro Volpetti, proprietarul unui magazin de mezeluri

